

На прикладному рівні розглядаються механізми, машини, технологічні процеси.

При роботі з логічними конспектами чітко проявляється аналітико-синтетична діяльність свідомості студента, що сприяє засвоєнню знань у повному обсязі. Організація процесу навчання з використанням логічних конспектів обумовлює еволюційну діяльність студентів від репродуктивної до творчої.

Як кінцеву мету удосконалення навичок конспектування лекцій в умовах навчального процесу розглядають:

а) сприйняття живого мовлення загальнонаукового змісту в рамках навчального матеріалу із загальнонаукових предметів (фізика, математика тощо);

б) адекватне сприйняття змісту текстів лекцій, розуміння теми й основного сенсу мовленнєвого повідомлення на тематично обмеженому матеріалі;

в) можливість часткової переробки текстів лекцій, пов'язаної з первинним і вторинним відбором інформації, її скороченням в мовному та, зокрема, змістовному аспектах;

г) синхронну письмову фіксацію інформації, що надходить, припускаючи, що можливе відкладене або негайне її відновлення і використання переважно в усній формі.

Реалізація поставлених цілей здійснюється по етапах, часові параметри яких зумовлені рівнем навчання студентів-іноземців російської мови, рівнем сформованості вмінь та навичок в усіх видах мовної діяльності, рівнем підготовки із загальнонаукових предметів.

М.І.Ситковська

ДОСВІД СТВОРЕННЯ ПОСІБНИКА З НАВЧАННЯ АНОТУВАННЯ ТА РЕФЕРУВАННЯ ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ ЗАЛІЗНИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Особливе значення для іноземних студентів під час вивчення російської мови у ВНЗ має набування професійної компетенції, знань, Умінь та навичок, які базуються на засвоєнні інформації про досягнення науково-технічної думки в нашій країні та за кордоном, що відображено в цілій низці наукових видань, серед яких можна виділити: галузеві довідники, підручники, статті, профільні науково-технічні журнали, матеріали наукових конференцій, каталоги та проспекти, патентні описи й технічні інструкції.

Кожен з цих видів науково-технічної літератури має своє призначення та є первинною інформативною документацією.

У залежності від практичної цінності науково-технічної інформації та засобів застосування джерел ця інформація обробляється по-різному. Серед головних засобів обробки спеціальної літератури слід виділити анотацію та реферат. Вони є важливими шляхами, котрі ефективно забезпечують швидкий обмін науково-технічними досягненнями і суттєво скорочують час, необхідний на обробку та засвоєння інформації.

В Українській державній академії залізничного транспорту на кафедрі «Мовознавство» створено та підготовлено до друку навчальний посібник «Анотування та реферування учбових текстів» (автори: Ситковська М.І., Корольова О.М., Сажина Т.М.), призначений для студентів 3-4 курсів залізничних спеціальностей. Мета посібника відповідає вимогам «Программы по русскому языку для иностранных студентов нефилологического профиля». Автори посібника запропонували комплекс занять щодо навчання створення анотацій та різних типів рефератів. Матеріалом для формування відповідних умінь та навичок послужили оригінальні статті з профільних журналів.

Посібник складається з двох частин. Перша частина присвячена анотуванню та складається з чотирьох занять. Перше заняття містить теоретичні відомості про анотацію та процес анотування. Друге заняття ознайомлює студентів з правилами написання бібліографічних відомостей та має систему демонстраційних і тренувальних вправ. Третє заняття є демонстраційно-навчальним. У ньому розглянуто послідовність дій щодо написання анотації. Четверте заняття містить тексти для самостійної роботи.

Друга частина присвячена реферуванню і має аналогічну структуру: теоретичні відомості, демонстраційно-навчальний урок та блок для самостійної роботи. Спочатку студенти ознайомлюються з композиційною структурою реферату, вчаться формувати тему публікації, об'єднувати абзаци в комунікативні блоки та в кожному блоці знаходити головну, дублюючу інформацію та інформацію, яка містить ілюстрації й аргументи.

Посібник містить низку вправ, які навчають передавати інформацію економними мовними засобами. Також студенти вчаться використовувати реферативні кліше та засоби зв'язної організації тексту. Далі студенти вчаться створювати оглядові реферати, використовуючи два джерела з взаємодоповнюючою інформацією.

Кожна з двох частин може бути використана як самостійний навчальний розділ або в складі єдиного послідовного комплексу.

Крім того, засіб презентації навчального матеріалу та система тренувальних вправ дає змогу застосувати даний посібник для самостійного або дистанційного навчання.

Посібник пройшов успішну апробацію протягом навчального року і, на нашу думку, може бути використаний у процесі навчання анотування та реферування іноземних громадян у транспортних ВНЗ.